

دی‌دگا

شماره: ۵۱۷

تاریخ: ۱۳۹۲/۱۰/۰۴

موضوع: حمایت اسمی و حمایت مؤثر

تهیه و تنظیم: محمد رضا رفعتی

توضیح اجمالی:

معمولًا در هنگام چانه زنی در خصوص نرخ حقوق ورودی محصولاتی مانند خودرو و میزان حمایت لازم از این صنعت، عمدۀ توجه معطوف به نرخ حقوق ورودی محصول نهایی است و همین نرخ به عنوان میزان حمایت از صنعت مزبور قلمداد می شود. به عنوان مثال، نرخ حمایت از خودرو در حال حاضر ۴۵ درصد است. اما این نرخ حمایت اسمی است. میزان حمایت واقعی از نسبت ارزش افزوده صنعت به قیمت های داخلی تقسیم بر ارزش افزوده صنعت به قیمت های جهانی یک به دست می آید، ولی این نرخ هیچگاه در مذاکرات مزبور یا در مطبوعات مورد اشاره قرار نمی گیرد. مادامی که صنعت خودرو بخشی از نهاده های مورد نیاز خودرو را وارد نماید و نرخ تعریفه این نهاده ها کمتر از نرخ تعریفه خودرو باشد و یا آنکه نرخ ارز تخصیص یافته به واردات قطعه کمتر از نرخ ارز تخصیص یافته به خودرو باشد، نرخ حمایت واقعی از تولید خودرو به مراتب بیش از نرخ اسمی ۴۵ درصد تعریفه خواهد بود.

فرضًا اگر سهم قطعات و نهاده های وارداتی ۴۰ درصد هزینه تولید خودرو باشد و تعریفه اسمی آنها ۱۰ درصد، نرخ حمایت مؤثر از تولید خودرو به نزدیک ۷۰ درصد خواهد رسید. همزمان، اگر نرخ ارز تخصیص یافته برای قطعات وارداتی ۱۵ درصد کمتر از نرخ ارز خودرو باشد، نرخ واقعی حمایت از ارزش افزوده داخلی به ۷۵ درصد بالغ خواهد گردید.

نکات کلیدی:

در مذاکرات تعرفه ای داخلی و خارجی باید نرخ مؤثر حمایت را ملاک قرار داد تا میزان واقعی حمایت آشکار گردد. با توجه به محاسبات فوق که نزدیک به شرایط داخلی صنعت خودرو کشور است، اولاً عدم کارایی این صنعت بیشتر نمایان می شود، چرا که با وجود این میزان حمایت در حال حاضر سودآوری ندارد. ثانیاً، ارقام حمایت اعلام شده از سوی مدافعان این صنعت (۲۸ درصد) بسیار کمتر از میزان حمایت مؤثر و واقعی است و به هیچ روی نباید تسليم زیاده خواهی آنها شد.

تأیید رئیس موسسه:

تأیید رئیس گروه مشاوران: